

THE THIRD EDITION OF STAMPS FROM THE "LOST WORKS OF ART" SERIES

The subsequent, already third series of "Lost Works of Art" stamps, issued jointly by the Ministry of Culture and National Heritage and the Polish Post entered circulation on 21 November 2013.

The design by Aleksandra Ubukata used three-colour pastels by Stanisław Wyspiański representing the outstanding actor Ludwik Solski in his unforgettable roles. Although colour pictures of wartime losses are rarities, colour reproductions of the above pastels were published in an album devoted to Wyspiański's work which came out in 1924.

Moreover, the FDC (First Day of Circulation) envelope features other pastels by this Young Poland artist which are also wartime losses but remain extant only in the form of black and white or sepia photographs.

MARIA ROMANOWSKA-ZADROŻNA

TRZECIA EDYCJA ZNACZKÓW

POCZTY POLSKIEJ Z SERII „UTRACONE DZIEŁA SZTUKI”

Projekt serii „Utracone Dzieła Sztuki” powstał w Departamencie Dziedzictwa Kulturowego MKiDN, który w Wydziale ds. Strat Wojennych gromadzi dokumentację i prowadzi bazę dzieł sztuki utraconych w czasie II wojny światowej. Projekt został zaakceptowany przez Poczty Polską i pierwsze znaczki z tej serii ukazały się w 2009 r.

Kolejna, trzecia już edycja znaczków z serii „Utracone Dzieła Sztuki”, weszła do obiegu 21 października 2013 r.

W projekcie Aleksandry Ubukaty zostały wykorzystane trzy, utracone podczas II wojny światowej, kolorowe pastele Stanisława Wyspiańskiego, na których przedstawił wybitnego aktora Ludwika Solskiego w niezapomnianych rolach, jak jego osnuta legendą postać Staro Wiarusa z *Warszawianki*, Strażnika Niezłomnego z dramatu L. Staffa *Skarb* i szekspirowskiego Chudogęby z *Wieczoru Trzech Króli*. Kolorowe dokumenty strat wojennych są rzadkością. Barwne reprodukcje wspomnianych pastelów opublikowano w albumie poświęconym twórczości Wyspiańskiego, wydanym w 1924 r.

Na towarzyszących znaczkom kopertach FDC (Pierwszego Dnia Obiegu) znalazły się inne pastele młodopolskiego artysty – straty wojenne zachowane na czarno-białych lub sepiaowych fotografiach. Dwie przedstawiają Zofię z Pareńskich Żeleńską, żonę Tadeusza Boya-Żeleńskiego, jedną z bohaterek *Wesela* Wyspiańskiego, jako siedzącą samotnie, w zadumie oraz jako symbol *Macierzyństwa* z synkiem Stasiem; na trzeciej fotografii widnieje słynna para aktorska – Irena i Ludwik Solscy. Przed wojną wymienione dzieła należały do prywatnych kolekcji Tadeusza Boya-Żeleńskiego oraz Ireny i Ludwika Solskich.

Dodatkowym elementem kompozycji kopert jest datownik przedstawiający rękę sięgającą po obraz-znaczek oraz dekoracja geometryczna, wzorowana na projektach polichromii autorstwa Wyspiańskiego w kościele franciszkanów w Krakowie.

Każda z dotychczasowych serii miała odmienną, niesztampową formę graficzną, daleką od rutyny i zaskakującą odbiorców. Każda wzbudzała duże zainteresowanie i cieszyła się uznaniem w kraju, jak i zagranicą. O poprzednich edycjach pisano również w „Cenne, bezcenne, utracone”: *Straty wojenne na znaczkach Poczty Polskiej* (nr 4, 2009) i *Druaga edycja serii znaczków „Utracone Dzieła Sztuki”* (nr 1/70, 2012).